

معاون محترم درمان دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ...

موضوع: راهنمای اجرای برنامه عملیاتی معاونت درمان در حوزه آزمایشگاههای پزشکی سال ۱۴۰۲

با سلام و احترام

همانگونه که مستحضر هستید برنامه عملیاتی سالیانه دانشگاههای علوم پزشکی از جمله برنامه عملیاتی معاونت درمان در حوزه آزمایشگاههای پزشکی در سال جاری نیز همچون سالهای گذشته به اجرا در می آید. به منظور آگاهی بیشتر مسئولین و همکاران محترم مدیریت امور آزمایشگاهها جهت اجرای دقیق تر فعالیت های تعیین شده، راهنمایی تدوین شده که به شرح زیر تقدیم می گردد. شایان ذکر است اجرای اکثر فعالیتهای برنامه یاد شده از جمله اجرای برنامه های نظارتی طبق ضوابط، رفع عدم انطباقها به ویژه در آزمایشگاههای در زمینه رفع چالشهای زیر ساختی و همچنین اجرای موفق برنامه مدیریت بهره برداری از خدمات آزمایشگاهی نه تنها نیازمند تلاش مسئولین مدیریت امور آزمایشگاههای معاونت درمان بلکه وابسته به پشتیبانی مستقیم و مستمر معاونین محترم درمان دانشگاهها و سایر مسئولین ذی ربط می باشد.

یادآوری می گردد در توضیحات زیر منظور از "گزارش رسمی" در فعالیتهای نظارتی، گزارشهای نظارت با امضای معاون محترم درمان دانشگاه می باشد.

• برنامه اطمینان از آمادگی و پاسخ آزمایشگاهی به بحران، فوریت و بلایا و انطباق با الزامات پدافند غیرعامل

فعالیتها:

- ◀ ارزیابی آزمایشگاههای بیمارستانی دولتی بر اساس چکلیست ارزیابی آسیب پذیری آزمایشگاهها در بحران و فوریت و بلایا
- ◀ ارزیابی مجدد جهت اطمینان از رفع موارد عدم انطباق با ارائه گزارش مکتوب

با توجه به جمع بندی نتایج اجرای این فعالیت در سال گذشته، در سال جاری به منظور تسریع در روند آماده سازی آزمایشگاههای بیمارستانی جهت تاب آوری در بحرانها، بلایا و ...، با در نظر گرفتن اصول مدیریت ریسک و امکانات دانشگاهها برای پشتیبانی از استقرار الزامات تعیین شده، چکلیست "ارزیابی آمادگی آزمایشگاههای بیمارستانی در شرایط فوریتها، بحران و بلایا" اولویت بندی شده که به پیوست ارسال می گردد. طبق برنامه عملیاتی سال ۱۴۰۲، تمامی آزمایشگاههای بیمارستانهای دولتی

آدرس:

ستاد آزمایشگاه مرجع سلامت: تهران، شهرک قدس، بلوار ایوانک، ستاد مرکزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، بلوک C، طبقه ششم، تلفن: ۸۱۴۵۳۰۶۱ - شماره: ۸۱۴۵۳۳۸۳

آزمایشگاه رفرانس (بخش فنی آزمایشگاه مرجع سلامت): خیابان نوفل لوشاتو، نرسیده به خیابان حافظ، کوچه کیخسرو شاهرخ، پلاک ۴۸ تلفن: ۶۶۷۵۰۰۳۰ و ۶۶۷۵۰۰۱۰ - شماره: ۶۶۷۲۸۱۲۱

دو نوبت در شش ماه اول و دوم سال، از نظر میزان انطباق با سؤالات اولویت‌دار که در چک‌لیست با ستاره مشخص شده‌اند، مورد ارزیابی قرار خواهند گرفت. در بازدید اول موارد عدم انطباق در سؤالات ستاره‌دار مشخص شده و طی گزارش رسمی در اختیار آزمایشگاه قرار می‌گیرد تا نسبت به انجام اقدامات اصلاحی اقدام شود. انتظار می‌رود کلیه موارد عدم انطباق با پشتیبانی مسئول فنی آزمایشگاه، مسئولین بیمارستان و مسئولین ذی‌ربط در معاونت درمان رفع گردد و ارزیابان محترم در ارزیابی نوبت دوم از انجام اقدامات اصلاحی اطمینان حاصل نمایند. میزان تحقق این امر با استناد به اطلاعات ثبت شده در جدول اکسل شماره ۲ ارزیابی خواهد شد. گزارش بازدید نوبت دوم نیز باید به صورت رسمی در اختیار آزمایشگاه قرار گیرد. مستندات لازم برای بارگذاری در سامانه برنامه عملیاتی در بازه زمانی تعیین شده:

- جدول تکمیل شده اکسل شماره ۲ (پیوست می‌باشد)
- گزارش‌های رسمی نظارت در هر نوبت بازدید

• برنامه اطمینان از اعتبارسنجی و ارزیابی آزمایشگاه‌های پزشکی بر اساس ضوابط آزمایشگاه مرجع سلامت

فعالیت‌ها:

بهر روز رسانی اطلاعات نظارت سیستم نظارت بر آزمایشگاه‌های پزشکی جهت اجرای این فعالیت جدول اکسل شماره ۴ که دارای ۴ شیت جداگانه شامل اطلاعات آزمایشگاه‌های تحت پوشش و نظارت‌های انجام شده، اطلاعات ارزیابان آزمایشگاهی، برخورد با تخلفات ثبت شده و شکایات دریافتی می‌باشد تکمیل می‌گردد.

مستندات لازم برای بارگذاری در سامانه:

- جدول اکسل شماره ۴ تکمیل شده (پیوست می‌باشد)

نظارت بر آزمایشگاه‌های پزشکی بر اساس دستورالعمل‌های ابلاغی

این فعالیت همچون سال‌های گذشته به منظور اطمینان از رعایت الزامات "چک‌لیست جامع ارزیابی آزمایشگاه‌های پزشکی" دو نوبت در شش ماهه اول و دوم سال انجام می‌شود. پس از نوبت اول ارزیابی، موارد عدم انطباق توسط ارزیابان محترم مدیریت امور آزمایشگاه‌ها طی گزارش رسمی به آزمایشگاه اعلام می‌گردد تا اقدامات اصلاحی جهت رفع آنها صورت گیرد. نوبت دوم نظارت، صرفاً به منظور اطمینان از انجام اقدامات اصلاحی در خصوص موارد عدم انطباق گزارش شده در بازدید اول انجام خواهد شد و گزارش رسمی آن در اختیار آزمایشگاه قرار خواهد گرفت. ارزیابی میزان ارتقاء عملکرد آزمایشگاه‌ها در سال جاری با استفاده از مقایسه اطلاعات ثبت شده توسط ارزیابان محترم در جدول اکسل شماره ۴، انجام خواهد شد.

آدرس:

ستاد آزمایشگاه مرجع سلامت: تهران، شهرک قدس، بلوار ایوانک، ستاد مرکزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، بلوک C، طبقه ششم، تلفن: ۸۱۴۵۳۰۶۱ - شماره: ۸۱۴۵۲۳۸۳

آزمایشگاه فرانس (بخش فنی آزمایشگاه مرجع سلامت): خیابان نوفل لوشاتو، نرسیده به خیابان حافظ، کوچه کیخسرو شاهرخ، پلاک ۴۸، تلفن: ۶۶۷۵۰۰۳۰ و ۶۶۷۵۰۰۱۰ - شماره: ۶۶۷۲۸۱۲۱

شایان ذکر است با توجه به لحاظ نمودن "برنامه افزایش عملکرد مطلوب آزمایشگاه‌های بیمارستان‌های دولتی" در برنامه عملیاتی سال جاری، مستندات لازم جهت بارگذاری در خصوص نظارت آزمایشگاه‌های بیمارستان‌های دولتی با اندکی تفاوت نسبت به سایر آزمایشگاه‌ها انجام می‌شود که در بخش مربوطه در مورد آن توضیح داده خواهد شد. مستندات لازم برای بارگذاری در سامانه:

- شیت تکمیل شده "اطلاعات نظارت" از جدول اکسل شماره ۴ (پیوست می‌باشد) در هر نوبت بازدید
- گزارش‌های رسمی نظارت‌های انجام شده

◀ نظارت بر آزمایشگاه‌های میکروبی‌شناسی بیمارستانی

در سال جاری، این فعالیت دو نوبت در شش ماه اول و دوم سال با استفاده از چک‌لیست تخصصی باکتری‌شناسی انجام می‌گیرد و گزارش عدم انطباق‌ها در هر نوبت طی گزارش رسمی در اختیار آزمایشگاه قرار می‌گیرد. در سال جاری، ارتقاء عملکرد آزمایشگاه‌های میکروبی‌شناسی از طریق مقایسه امتیازات کسب شده هر آزمایشگاه در ارزیابی‌های نوبت اول و دوم که توسط ارزیابان محترم در جدول اکسل شماره ۵ مربوط به امتیازدهی چک‌لیست تخصصی باکتری‌شناسی ثبت می‌گردد، محاسبه خواهد شد.

مستندات لازم برای بارگذاری در سامانه، دو نوبت در بازه زمانی تعیین شده:

- تکمیل جدول اکسل شماره ۵ (امتیازدهی چک‌لیست تخصصی باکتری‌شناسی) پیوست می‌باشد.
- گزارش‌های رسمی ارزیابی‌های انجام شده

◀ نظارت بر عملکرد آزمایشگاه‌های تشخیص مولکولی کووید-۱۹

این آزمایشگاهها در سال جاری یک نوبت با استفاده از چک‌لیست ارزیابی نظارتی بخش تشخیص مولکولی (پیوست می‌باشد) مورد ارزیابی قرار خواهند گرفت و گزارش نظارت به طور رسمی در اختیار آزمایشگاه‌ها قرار خواهد گرفت. مستندات لازم برای بارگذاری در سامانه:

- جدول اکسل شماره ۳ (پیوست می‌باشد)
- گزارش‌های رسمی بازدید

● برنامه افزایش عملکرد مطلوب آزمایشگاه‌های بیمارستان‌های دولتی

فعالیت‌ها:

- ◀ ارزیابی آزمایشگاه‌های بیمارستانی بر اساس چک‌لیست ابلاغی
- ◀ ارزیابی مجدد جهت اطمینان از رفع موارد عدم انطباق با ارائه گزارش مکتوب

آدرس:

ستاد آزمایشگاه مرجع سلامت: تهران، شهرک قدس، بلوار ایوانک، ستاد مرکزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، بلوک C، طبقه ششم، تلفن: ۸۱۴۵۳۰۶۱ - شماره: ۸۱۴۵۳۳۸۳

آزمایشگاه رفرانس (بخش فنی آزمایشگاه مرجع سلامت): خیابان نوفل لوشاتو، نرسیده به خیابان حافظ، کوچه کیخسرو شاهرخ، پلاک ۴۸ تلفن: ۶۶۷۵۰۰۳۰ و ۶۶۷۵۰۰۱۰ - شماره: ۶۶۷۲۸۱۲۱

ارزیابی عملکرد آزمایشگاه‌های دولتی مانند ارزیابی سایر آزمایشگاه‌ها به منظور اطمینان از رعایت الزامات "چک‌لیست جامع ارزیابی آزمایشگاه‌های پزشکی" دو نوبت در شش ماهه اول و دوم سال انجام می‌شود. در نوبت اول ارزیابی، موارد عدم انطباق توسط ارزیابان محترم مدیریت امور آزمایشگاه‌ها طی گزارش رسمی به آزمایشگاه اعلام می‌گردد تا اقدامات اصلاحی جهت رفع آنها صورت گیرد. نوبت دوم نظارت، صرفاً به منظور اطمینان از انجام اقدامات اصلاحی در خصوص موارد عدم انطباق‌های گزارش شده در بازدید اول انجام خواهد شد و گزارش رسمی آن در اختیار آزمایشگاه قرار خواهد گرفت.

در راستای ارتقاء عملکرد بیمارستان‌های دولتی در سال جاری، ارزیابی این مراکز با تمرکز بر روی رفع موارد عدم انطباق در الزامات سؤالات ۵ امتیازی "چک‌لیست جامع ارزیابی از آزمایشگاه‌های پزشکی" انجام می‌شود. میزان تحقق این امر با استناد به اطلاعات ثبت شده در جدول اکسل شماره ۱ ارزیابی خواهد شد. به این ترتیب که در بازدید نوبت اول، شماره سؤالات ۵ امتیازی که به عنوان عدم انطباق گزارش شده‌اند در جدول ثبت می‌شوند. بعد از بازدید دوم شماره سؤالاتی که در نوبت اول عدم انطباق داشته ولی در فاصله زمانی بین بازدید اول تا بازدید دوم برطرف نشده‌اند، مجدداً در جدول درج می‌گردند. مدیریت امور آزمایشگاه‌ها در برنامه نظارت نوبت دوم موظف به پیگیری اجرای اقدامات اصلاحی مقتضی برای رفع موارد عدم انطباق بوده تا اطمینان حاصل نماید که عدم انطباق با هیچ‌کدام از الزامات مربوط به سؤالات ۵ امتیازی وجود نداشته باشد. مستندات لازم برای بارگذاری در سامانه:

- جدول اکسل شماره ۱ (پیوست می‌باشد) در هر نوبت نظارت
- گزارش‌های رسمی بازدید در هر نوبت

• برنامه ایجاد شبکه آزمایشگاهی پزشکی معاونت درمان در دانشگاه‌های علوم پزشکی منتخب (شیراز، مشهد، گلستان، اردبیل، تبریز، گیلان و ارومیه)

فعالیت:

جهت اجرای این برنامه، دانشگاه‌های منتخب مستقیماً با آزمایشگاه مرجع سلامت در ارتباط بوده و طبق نامه شماره ۳۰۷/۸۰۳ مورخ ۱۴۰۲/۴/۶ (در خصوص روند اجرایی تشکیل شبکه آزمایشگاهی) و نامه شماره ۳۰۷/۹۳۹ د مورخ ۲۴/۱۴۰۲/۰۴/ (در خصوص گزارش برنامه بهره‌وری به دنبال تشکیل شبکه‌های آزمایشگاهی) عمل نموده و مستندات لازم را در بازه زمانی تعیین شده در سامانه بارگذاری می‌نمایند. (نامه‌ها ضمیمه می‌باشند).

آدرس:

ستاد آزمایشگاه مرجع سلامت: تهران، شهرک قدس، بلوار ایوانک، ستاد مرکزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، بلوک C، طبقه ششم، تلفن: ۸۱۴۵۳۰۶۱ - شماره: ۸۱۴۵۲۳۸۳

آزمایشگاه رفرانس (بخش فنی آزمایشگاه مرجع سلامت): خیابان نوفل لوشاتو، نرسیده به خیابان حافظ، کوچه کیخسرو شاهرخ، پلاک ۴۸ تلفن: ۶۶۷۵۰۰۳۰ و ۶۶۷۵۰۰۱۰ - شماره: ۶۶۷۲۸۱۲۱

• برنامه بهبود مدیریت بهره‌برداری از خدمات آزمایشگاهی

فعالیت‌ها:

برگزاری جلسات کمیته مدیریت بهره‌برداری از خدمات آزمایشگاه پزشکی در دانشگاه‌ها و بیمارستان‌ها: در سال جاری نیز کمیته‌های بهره‌برداری از خدمات آزمایشگاه در ستاد معاونت درمان و هر یک از بیمارستان‌های تحت پوشش با حضور ذینفعان مرتبط دوبار تشکیل می‌گردد. مستندات لازم برای بارگذاری در سامانه: صورت‌جلسات برگزاری کمیته‌ها و مستندات مربوط به اقدامات انجام شده جهت پیگیری مصوبات

◀ آموزش پزشکان و پیراپزشکان و ارائه بازخورد به پزشکان و درخواست‌کنندگان آزمایش در زمینه تجویز منطقی خدمات آزمایشگاهی:

به منظور انجام این فعالیت آموزش‌های حضوری و مجازی برای کادر درمانی در زمینه درخواست خدمات آزمایشگاهی به منظور ارتقاء آگاهی گروه هدف (به ویژه کادر درمانی که به تازگی وارد سیستم خدمات شده اند) در خصوص ضرورت اجرا و راهکارهای مؤثر در برنامه مدیریت بهره‌برداری از خدمات آزمایشگاهی برگزار می‌شود و علاوه بر آن به پزشکان درخواست‌کننده آزمایش‌ها (به ویژه پزشکان با درخواست تجویز بالا) در زمینه نوع و تعداد آزمایشات درخواستی بر حسب تعداد بیماران بستری آنها (که این اطلاعات از طریق سیستم HIS بیمارستانی به دست می‌آید) بازخورد ارائه می‌شود.

مستندات لازم برای بارگذاری در سامانه:

- سوابق آموزش‌های حضوری و مجازی صورت گرفته برای کادر درمانی در زمینه درخواست خدمات آزمایشگاهی
- سوابق ارائه بازخورد به پزشکان درخواست‌کننده آزمایش‌ها در زمینه نوع و تعداد آزمایش‌های درخواستی بر حسب تعداد بیماران بستری

◀ اجرای فرمولری بیمارستانی و راهنماهای بالینی در نرم افزارهای HIS بیمارستانی:

فرمولری بیمارستانی که در هر دانشگاه و هر بیمارستان بر اساس نظرات گروه‌های بالینی در کمیته‌های بهره‌برداری از خدمات آزمایشگاهی مصوب شده است، در نرم افزارهای HIS بیمارستانی مراکز اجرائی می‌شود. مستندات لازم برای بارگذاری در سامانه:

- سوابق اجرای قواعد تجویز تصویب شده توسط کمیته بهره‌برداری از خدمات آزمایشگاهی برای هر بیمارستان

آدرس:

ستاد آزمایشگاه مرجع سلامت: تهران، شهرک قدس، بلوار ایوانک، ستاد مرکزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، بلوک C، طبقه ششم، تلفن: ۸۱۴۵۳۰۶۱ - شماره: ۸۱۴۵۲۳۸۳

آزمایشگاه فرانس (بخش فنی آزمایشگاه مرجع سلامت): خیابان نوفل لوشاتو، نرسیده به خیابان حافظ، کوچه کیخسرو شاهرخ، پلاک ۴۸، تلفن: ۶۶۷۵۰۰۳۰ و ۶۶۷۵۰۰۱۰ - شماره: ۶۶۷۲۸۱۲۱

شماره ۵۳۰۷/۹۵۸
تاریخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۶
پوست دارد

مهار تورم و رشد تولید
(مقام معظم رهبری))

• ساماندهی آزمایشگاه‌های پزشکی فعال در حوزه غربالگری مادران باردار

فعالیت:

← ارزیابی نظارتی از آزمایشگاه‌های انجام‌دهنده آزمایش‌های غربالگری مادران باردار و صدور گواهی توسط دانشگاه برای آزمایشگاه‌های مورد تأیید

آزمایشگاه‌های انجام‌دهنده آزمایش‌های بیوشیمیایی غربالگری ناهنجاری‌های کروموزومی جنین، در سال جاری باید حداقل یکبار با استفاده از چک‌لیست "ارزیابی آزمایشگاه پزشکی برای غربالگری ناهنجاری‌های کروموزومی جنین" (پیوست می‌باشد) مورد ارزیابی قرار گیرند و گزارش رسمی بازدید به آزمایشگاه ارائه شود. مستندات لازم برای بارگذاری در سامانه:

- جدول تکمیل شده اکسل شماره ۶ در مورد اطلاعات آزمایشگاه‌های انجام‌دهنده آزمایش‌های غربالگری بیوشیمیایی
- چک‌لیست تکمیل شده ارزیابی از آزمایشگاه‌های غربالگری بیوشیمیایی
- گزارش رسمی ارزیابی ارائه شده به آزمایشگاه‌ها

بدیهی است در برنامه‌های نظارتی که در سال جاری دو نوبت انجام می‌شوند، اطلاعات مورد درخواست در نوبت دوم باید در همان فایل اکسلی که در نوبت اول، اطلاعات ثبت و بارگذاری شده‌اند، درج و در سامانه بارگذاری شوند.

شایان ذکر است به منظور تبیین بیشتر نحوه اجرای برنامه عملیاتی و همچنین راهنمای تدوین شده، وبیناری برگزار خواهد شد که زمان آن متعاقباً اعلام خواهد شد.

دکتر کاظم واطن خواه یزدی
رئیس آزمایشگاه مرجع سلامت

آدرس:

ستاد آزمایشگاه مرجع سلامت: تهران، شهرک قدس، بلوار ایوانک، ستاد مرکزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، بلوک C، طبقه ششم، تلفن: ۸۱۴۵۳۰۶۱ - شماره: ۸۱۴۵۲۳۸۳

آزمایشگاه رفرنس (بخش فنی آزمایشگاه مرجع سلامت): خیابان نوفل لوشاتو، نرسیده به خیابان حافظ، کوچه کیخسرو شاهرخ، پلاک ۴۸ تلفن: ۶۶۷۵۰۰۳۰ و ۶۶۷۵۰۰۱۰ - شماره: ۶۶۷۲۸۱۲۱